

חוקה אלו - חוקה הסליחות והרחמים

ר' יהוטיע בן קרחא אומר: ארבעים יום עטיה מטיה בהר. לאחר ארבעים יום לקח את הלוחות וירד אל המתנה, ובי"ז בתמוז שיבר את הלוחות והרג את לייטי ישראל, ועטיה ארבעים יום במתנה עד שיטרף את העגל. ובראש חודש אלול אמר הקב"ה למטיה "עלה אלי ההרה", והעבירו סופר בכל המתנה שמיטיה עולה להר, כדי שלא יטיעו עוד אחר העגל. על בן התקיננו חכמים שיהיו תוקעים בסופר בראש חודש אלול בכל שנה ושנה

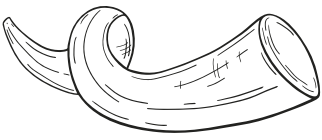
(פרקי דר"א פמ"ו, מחזור ויטרי עמ' 362 ורש"י פרשת כי תשא פסוק ועלית בהר)

"ברוכים הבאים לימים הכי שמחים בשנה", אמרתי במסע ההרצאות כאן. "לא התבלבלתי, הימים שאנחנו מכנים 'הימים הנוראים' הם הימים הכי שמחים בשנה. ממוצאי שבת גם האשכנזים מתחילים להגיד סליחות. בעצם, זה מעמד שנתי של תקווה, של התחלה מחדש, של אופטימיות ואמונה שאפשר לתקן. תחשבו איך היה נראה עולם בלי סליחה ומחילה, בלי שום יכולת למחוק ולהתקדם ולהשתנות. הרב יוסף דב סולובייצ'יק אמר שיש שתי מילים עוצמתיות מאוד שאנחנו אומרים בימים האלה, בלי לשים לב: 'חטאנו לפניך'. נכון, חטאנו, אבל לפניך. אנחנו עוברים תהליך שיש בו גם בושה וחרטה, אנחנו ממש לא טוענים שהכול אצלנו מושלם, בהחלט חטאנו בשנה האחרונה, אבל העיקר שאנחנו לפניך, איתך, יכולים לספר לך על כך ולבקש להשתפר ולהתחיל שוב.

פירוט הגר"א על מטילי, פרק א, פסוק ז

"יראת ה' ראשית דעת" - באך הוא התחלת הספר, וקאי (=ומוסב) על מה שיכתוב לעיל, טעניין הספר הוא לדעת. ואומר עכשיו, שיהיראה הוא ראשית ותחילת הדעת, כעניין שיאמרו חז"ל כל שייראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, והיינו, מפני שאם איך בו יראת ה', אז הוא אויל, שיהוא הפורק עול והיפך בעל יראה. 'ואוילים חכמה ומוסר בזו' - מפני שאם יש באדם יראת ה', ילמד לדעת, בכדי שיהא יודע ממה לטמור את עצמו. ודרך האדם, כשירוצה את הדבר ומוצאו, חביב עליו וסומרו. אבל אם איך בו יראת ה', ואינו מתיירא מן החטא, אף טלומד כמה פעמים לא ימצא, כי אינו לומד בכדי שיהא יודע ממה להיזהר... ולכן, אף טילמדו, החכמה והמוסר בזויה אצלם, ולא יהיו מתקיימים בהם"

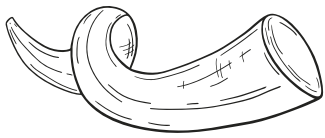
חוקה אלו - חוקה הסליחות והרחמים

מתחת לכוכב אחד קטן

אני מבקשת סליחה מהמקרה, על שאני מכנה אותו כרח.
אני מבקשת את סליחת הכרח, אם בכל-זאת אני טועה.
בל ירגז האשר על שאני נוהגת בו כבקניני.
שישכחו לי המתים את התפוגגותם בזכרוני.
אני מבקשת סליחה מהזמן על גדש העולם שלא ראיתי בכל הרף-עין.
אני מבקשת סליחה מאהבה נושנה על שרואה אני את החדשה כראשונה.
סלחנה לי, מלחמות רחוקות, שאני מביאה הביתה פרחים.
סלחו, פצעים פתוחים, שאני נדקרת באצבעות.
אני מבקשת את מחילת הקוראים ממעמקים על תקליט עם מינואט.
אני מבקשת את סליחת הממתינים בתחנות רכבת על שנתי בחמש לפנות בקר.
סלחי לי, תקווה משסה, שלפעמים אני צוחקת.
סלחו לי, מדבריות, על שאינני רצה עם כף מים.
ואתה נץ, האחד זה שנים, באותו הכלוב,
קפוא במקומה, תמיד נועץ מבט באותה הנקדה,
מחל לי, אף אם תהיה מפחלץ.
אני מבקשת סליחה מעץ גדוע בשל ארבע רגלי השלחן.
אני מבקשת סליחה משאלות גדולות על תשובות קטנות.
אמת, אל תשעי אלי יותר מדי.
כבד-ראש, הראני רחב-לב.
שא נא, מסתורין הקיום, שאני פורמת חוטים בגלימתך.
אל תאשימי אותי, נשמה, על שאת אתי לעתים רחוקות בלבד.
אני מבקשת סליחה מהכל על כי איני יכולה להיות בכל מקום.
אני מבקשת סליחה מכלם על שאינני יכולה להיות כל אחד ואחת.
אני יודעת שכל עוד אני בחיים, אין דבר המצדיקני,
מפני שאני המכשול של עצמי.
אל תטור לי, דבור, שאני לווה מליצות,
ואחר-כך עמלה, כדי שתדמינה קלילות.

(ויסלבה שימבורסקה, 2011)

חוקים אלו - חוקים הסליחות והרחמים

אף פעם לא מאוחר מדי להתחיל מחדש

כשהרב שלום משאש, רבה הראשי של מרוקו, עלה לארץ, הוא חיפש חברותא ללימוד. בינתיים הוא התמנה לרבה הראשי של ירושלים ובאחד מהמבחנים שעשה לאברכים ראה בחור למדן וחכם שנפשו חשקו בתורה. הרב משאש קבע ללמוד איתו בחברותא, יחד לו מקום בביתו ועל שולחנו, והלימוד המשותף נמשך שנים רבות. כשישבו ללמוד בפעם הראשונה שאל הבחור: "כבוד הרב. מה נלמד?" והשיבו הרב משאש: "ברור הדבר. נלמד הלכות שמיטה ויובלות".

שאל האברך בסקרנות: "ומדוע נלמד דווקא הלכות אלו?" השיב לו הרב משאש: "עד כה הייתי במרוקו, ובחוץ לארץ אין הלכות אלו נוהגות. עכשיו כשזכיתי לעלות לארץ חייב אני ללמוד את תורת ארץ ישראל".

החכם פלימו היה רגיל לומר: חץ בעיני השיטן.

פעם אחת בערב יום כיפור הגיע השיטן לביתו של פלימו בדמותו של אדם עני המבקש צדקה. דפק השיטן על דלת הבית, ופלימו הוציא לו כיכר לחם.

אמר השיטן לפלימו: ביום כזה שיבו מתכנסים כולם בבתיהם לסעודה החגיגית שלפני הצום, אתה מטיאיר אותי לאכול בחוץ? הכניסו לביתו והביא לפניו לחם.

אמר השיטן: ביום כזה שיבו יוטיבים כולם על יד השולחן, רק אנוכי אטיב לבדי? הביאו והוטיבו בשולחן שיבו נערכה הסעודה לבני הבית.

מילא עצמו השיטן בטיחץ ובמוגלה, והיה מתעסק בפצעיו באופץ מאוס ומעורר גועל ליד השולחן. אמרו לו בני הבית: טיב יפה והתנהג בנימוס!

נתנו לו כוס יין. כחכת השיטן בגרונו וירק בכוס את ליחתו. גערו בו. נפל ומת.

לאחר זמן מה טימע פלימו את קולות בני העיר שהיו מכריזים ברחוב - פלימו הרג אדם! פלימו הרג אדם!

ברח פלימו והחביא עצמו בבית השימוטי.

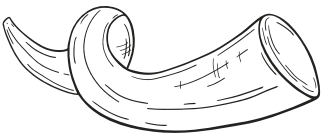
הלך השיטן אחריו לבית הכיסא. כאטיר ראהו פלימו - נפל על פניו.

ראה השיטן כי פלימו מצטער מאוד, גילה לפלימו מי הוא וטיאל אותו: מדוע אתה נוהג לומר 'חץ בעיני השיטן'?

אמר לו פלימו: מה לדעתך ראוי אפוא לומר?

אמר לו השיטן - אמור כך: 'אלוהים יגער בשיטן'.

חוקים אלו - חוקים הסליחות והרחמים

לשוב הביתה / ישי ריבו

הגיע הזמן להתעורר
לעזוב הכל להתגבר
לשוב הביתה לא לחפש מקום אחר
הגיע הזמן להשתנות
גם אם פספסנו כמה תחנות
אפשר לרדת יש רכבת חזרה לשכונות
הכל אפשר רק אם נרצה , המחפש תמיד מוצא
גם אם הוא נמצא אי שם הרחק בקצה
דלתות שמיים לא ננעלו, כשהבן קורא הצילו
אז אבא שבשמיים מגיע אפילו
אפילו שעשינו משהו רע
הוא מוחל וסולח מוחל וסולח
ומושיט ידו לעזרה ונותן ברחמיו
את הכח לתקן ולשוב אליו
הגיע הזמן להתחרט
אם כבר לברוח אז מהחטא
אם כבר לקחת אז לקחת בשביל לתת
וזה הזמן להתקרב לא לפחד מהכאב
ואם לתת אז כבר לתת מכל הלב
הכל אפשר רק אם נרצה , המחפש תמיד מוצא
גם אם הוא נמצא אי שם הרחק בקצה
דלתות שמיים לא ננעלו, כשהבן קורא הצילו
אז אבא שבשמיים מגיע אפילו

